БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 11 (5940)
ЯНВАРИИН 15
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

Агитационно-пропагандистска хүдэлмэриие большевистскээр эмхидхэхэ

Манай агууехэ Эхэ орон болбол СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудта бэлэдхэжэ байна. Гүрэнэй засагай дээдэ органдо һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэл хадаа хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, интеллигенциин политическэ тон ехэ дэбжэлтын ба үйлэдбэриин эдэбхиин оршон байдалда ябуулагдажа байна. СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөн заводууд ба фабрикануудта, колхозууд, совхозууд болон машинно-тракторна станцинуудта шэнэ хүсөөр дэлгэржэ байна. Ажалшад болбол Сталинска Конституциие ба һунгуулиин хуулиие шудална. Бүхы арад зоной дунда ниитын-политическэ хүдэлмэри хаа хаанагүй улам хүсэтэйгөөр ябуулагдажа байна. Партийна организацинууд хадаа энэ хүдэлмэридэ эрхим пропагандистнууд болон агитаторнуудые томилно.

1950 оной мартын 12-то СССР-эй Верховно Соведтэ хэгдэхэ һунгалтанууд хадаа Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэреэр советскэ арадай социалистическэ байгуулалтадаа шэнэ ехэнүүд амжалтануудые туйлаһан, Советскэ Союзай промышленностиин, хүдөө ажахын ба культурын хүсэтэ дэбжэлтые хангаһан ба дайнай һүүлэй сталинска табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэжэ байһан оршон байдалда үнгэргэгдэхэ байна.

СССР-эй Верховно Соведтэ хэгдэхэ һунгалтануудые бэлэдхэхэ ба үнгэргэхэ үедэ агитационно-пропагандистска хүдэлмэри хадаа бүри ехэ үргэн далайсатайгаар ябуулагдаха зэргэтэй. Бүхы арад зоной дунда, нэгэшье һунгагшые орхингүйгөөр, ниитын-политическэ хүдэлмэри ябуулха, пропаганда ба агитациие идейно-политическэ үндэр хэмжээтэйгээр, коммунистическэ байгуулалтын практическа зорилгонуудтай нигта холбуулан район, предприяти, колхоз ба совхоз бүхэндэ ябуулха гээшэ партийна организацинуудай дайшалхы зорилго мүн. Агитационно-пропагандистска хүдэлмэри хадаа хаа хаанагүй—предприятинууд дээгүүр, колхозуудта, модо бэлэдхэл дээрэ, эмхи зургаануудта, сэрэгэй частьнуудта, һуралсалай газарнуудта болон һунгагшадай гэр байрануудта ябуулагдаха зэргэтэй. Хэблэлээр ба аман үгөөр хэгдэхэ пропагандын болон агитациин бүхы зэбсэгүүд — газетэнүүд, журналнууд, номууд, лекцинүүд, элидхэлнүүд, хөөрэлдөөнүүд, плакадууд, кино, радио, театрнууд хадаа агитационно-пропагандистска хүдэлмэридэ хэрэглэгдэхэ ёһотой.

Партийна организацинуудай зорилгонууд хадаа СССР доторхи социализмын бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтануудые, советскэ демократиин амжалтануудые болон буржуазна демократида орходоо тэрээнэй булюу һайниие үргэнөөр нэбтэрүүлхэ ябадал болоно. Хэблэл, лекцинүүд, элидхэлнүүд болон хөөрэлдөөнүүд дотор большевистскэ партиин ба советскэ правительствын политикые, Сталинска Конституциин гол принципүүдые, Советскэ Союзай гражданинуудай эрхэнүүд ба уялгануудые гүнзэгыгөөр ойлгуулха шухала.

Партийна организацинууд болбол хүдэлмэришэд, таряашад болон интеллигенцидэ зорюулан, советскэ общественнэ ба гүрэнэй байгуулалта тухай, советскэ обществын морально-политическэ нэгэдэл тухай, СССР-эй арадуудай хани барисаан тухай, советскэ патриотизмын зориг бадаруулагша хүсэн тухай, Советскэ Союзай хүсэ шадалай ургалта тухай темэнүүдээр лекцинүүдые, элидхэлнүүдые болон хөөрэлдөөнүүдые хододоо үнгэргэжэ байха ёһотой. Хэблэлээр дамжуулжа ба үгөөр хэгдэхэ бүхы агитаци дотор советскэ арадай бүхы илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ — большевистскэ партиин, тэрэнэй гениальна вождьнор В. И. Ленин ба И. В. Сталинай агууехэ үүргэ эли тодоор харуулагдаха ёһотой.

Хэдэн олон миллион агитаторнууд коммунистическэ байгуулалтын амжалтанууд тухай өөһэдынгөө большевистскэ лүлэтэ үгөөр дайнай һүүлэй сталинска табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ үргэн олон ажалшадые элсүүлхэ хэрэгтэнь партийна организацинуудта туһалха байна.

Манай пропагандистнууд ба агитаторнууд сталинска сэсэмэргэн гадаадын политикын, арадуудай хоорондын эб найрамдалай, хани барисаанай ба хани харилсаанай политикын агууехэ илалтанууд тухай ажалшадта хөөрэжэ үгэхэ зорилготой.

Хилын саада тээ хэдэн олон миллион ажалшад Советскэ Союзай зоригжуулагша үльгэр жэшээгээр шэнэ, социалистическэ ажабайдал зохёожо һуража байна. Социализм байгуулгын зам дээрэ гараһан арадай демократиин оронууд болбол СССР-эй ахадүүгэй туһаламжаар илалтануудые хойно хойноһоонь туйлана. Пропагандистнууд ба агитаторнууд Советскэ Союзай болон арадай демократиин оронуудай бүхэдэлхэйн-түүхэтэ шэнэ илалтанууд тухай хөөрэхэ зуураа, капиталистическэ системэдэ орходоо социалистическэ системын булюу һайниие гүнзэгыгөөр элирүүлхэ уялгатай. Советскэ Союзай болон арадай демократиин оронуудай этигэл найдабаритайгаар урагшаа дабшан, өөһэдынгөө ажахы болон культурые үзэгдөөгүй хурданаар хүгжөөжэ байхадань, капиталай оронууд хүндэ хүшэр байдалда нэрбэгдэн, зогсолтогүйгөөр уруугаа унажа байна. США, Англи болон капиталистическэ бусад оронуудта, тэндэхи олон олон миллион ажалшадта тооложо барашагүй ядарал, үлэсхэлэн зоболон асаржа байгаа шэнэ экономическа кризис улам ехэ боложо байна.

Агитационно-пропагандистска хүдэлмэриин амжалта болбол тэрээниие партийна организацинуудай зүгһөө хүтэлбэрилхэ ябадалһаа тон ехээр дулдыдаха байна. Партийна организацинууд хадаа һунгуулиин үнгэрһэн кампанинуудай үедэ олдоһон бүхы баян дүй дүршэлөө болон агитационно хүдэлмэриин янза бүриин формонуудые бүрин дүүрэнээр хэрэглэхэ ёһотой. Предприятинууд дээгүүр ба колхозуудта, һунгуулиин участогуудта ба округуудта һаяар һунгагшадай суглаанууд болохонь. Агитпунктнууд болон улаан булангуудта мүнөөнһөө эхилэн харуулан ойлгуулха агитаци, лекцинүүд болон элидхэлнүүдые, хөөрэлдөөнүүдые ба газетэ уншалга, консультаци болон һунгагшадай асуудалнуудта харюу үгэхын тула справкануудай столнуудые эмхидхэхэ шухала. Һунгуулиин участок хадаа агитационно хүдэлмэриин центр байха зэргэтэй. Суглаанууд дээгүүр үгэ хэлэхэ, лекцинүүд болон элидхэлнүүдые хэхэ ябадалда партийна, советскэ организацинуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые, эрхим лекторнүүд ба элидхэлшэдые үргэнөөр хабаадуулха шухала. Городской партийна организацинууд хадаа хүдөөдэ агитационно-пропагандистска хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэнь хүдөөгэй районуудта бүхы хэмжээгээр туһалха ёһотой.

Пропагандистнууд болон агитаторнуудай олон олон кадрнуудые шэлэн олохо ба бэлэдхэхэ, тэдэнэй хүдэлмэриие үдэр бүри хүтэлбэрилхэ гээшэ партийна организацинуудай шухалын шухала зорилго мүн.

Хэрбээ партийна организацинуудай зүгһөө агитационно-ниитын хүдэлмэриие дифференцированнээр, эхэнэрнүүдые, залуушуулые тус тустань суглуулха зэргээр ябуулаа һаань, тус хүдэлмэри илангаяа ехэ хүсэтэй байха байна.

Советскэ арад болбол Ленин—Сталинай агууехэ партиие тойрон нигтаар жагсаад, СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые угтан ерэжэ ябана. Һунгалтануудта бэлэдхэл ба тэдэниие үнгэргэлгэ хадаа советскэ обществын морально-политическэ нэгэдэлэй хүсэн түгэс байһаниие дахин шэнээр харуулха, коммунизмын илалтануудай агууехэ зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ нүхэр Сталинда манай Эхэ ороной бүхы ажалшадай инаг дуратай ба үнэн шүтэнхэй байһаниие харуулха байна.

(«Правдын» январиин 12-ой түрүү бэшэгһээ).

БҮХЫ ОРОМНАЙ СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ҺУНГАЛТАНУУДТА БЭЛЭДХЭЛЫЕ ЭХИЛБЭ

Ленинэй орденто ПВЗ дээрэ

«СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүрим» толилогдоһон газетэнүүдые абамсаараа агитаторнууд цех бүридэ тус Дүримые хүдэлмэришэдтэ шангаар уншажа үгэбэ.

Заводой партком агитколлективүүдэй составые агитаторнуудаар хүсөөжэ байна. Культурын ордоной ба парткабинедэй библиотекэнүүд һунгалтанууд тушаа литературые илгажа, выставкэдэ табиба.

Ленинэй орденто ПВЗ-гэй бүхы цехүүдтэ митингнүүд болоо. Тэдэ митингнүүд дээрэ хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад һунгалтануудай хүндэлэлдэ улам ехэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа. Жэшээлхэдэ, паровоз хабсаруулгын цехынхид январь соо нэгэ паровоз түсэбһөө гадуур бүтээхэ, вагонно-товарна цехынхид—кварталайнгаа түсэб дээрэ үшөө 20 вагон нэмэжэ бүтээхэ, булад шудхалгын цехынхид — квартальна түсэбһөө гадуур 100 тонно булад үгэхэ гэхэ мэтын патриотическа уялгануудые абаба.

Кяхтын аймагта

Кяхтын аймагта СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудай бэлэдхэл үргэнөөр ябуулагдажа эхилбэ.

ВКП(б)-гэй айкомой лекторнүүд «СССР-эй гражданинуудай эрхэ ба уялганууд» гэһэн лекцинүүдые гуталай фабрикын, промкомбинадай, олзоборилгын артелиин коллективүүдтэ уншаба. Айкомой пропагандист нүхэр Эрдынеев «Советскэ һунгуулиин системэ—дэлхэй дээрэ эгээн демократическа системэ» гэһэн лекциие Усть-Киранай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ ба «Большевик» колхозуудай колхознигуудта уншаа.

Кяхта городой предприятинуудта митингнүүд боложо, һунгалтануудай хүндэлэлдэ шэнэ, дээшэлүүлэгдэмэл уялгануудые коллективүүд ба тус тус хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшад абажа байна.

Городской районд о

Юстициин Министерствын, почтово конторын, гүрэнэй тэдхэмжын Министерствын, пединститудай парторганизацинуудай агитколлективүүдэй агитаторнууд «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримые» өөһэдөө гүнзэгыгөөр шудалжа байна. Тэдэнэр үглөө-нүгөөдэрһөө эхилэн һунгагшадай гэр байрануудаар ябажа, тэдээниие тус Дүримтэй танилсуулхаяа байна.

Партиин райкомой үүсхэлээр агитаторнуудта зорюулан «Ленинизмын бүгэдые илагша хүсэн» гэһэн лекци парткабинет соо уншагдаба. Тус лекциие Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ пединститудай багша нүхэр Вейцман уншаа.

Үсэгэлдэр, һунгагшадай списогүүдые зохёохо хэрэгтэ хабаадалсаха нүхэдүүдтэ зорюулан тусгаар инструктивна зүблөөе райком ба райгүйсэдком хоёр сугтаа үнгэргэбэ.

Хүдэлмэришэдэй ажалай вахта

СТАЛИНО, январиин 10. (ТАСС). Донбассай ажалшад болбол СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые үнгэргэхэ тухай правительствын Указые ехэхэн дэбжэлтэтэйгээр угтаба. Шахтернууд, металлургнууд болон машина бүтээгшэд һунгалтануудые ажалай шэнэ шэнэ амжалтануудаар тэмдэглэхэ гэжэ нэгэн һаналаар шиидэбэ.

Чистяковско № 3-БИС шахтын түрүү механизаторнууд стахановска вахтада жагсаад, январь соо түсэбһөө гадуур хэдэн мянган тонно антрацит үйлэдбэрилэн гаргаха уялга абаа. Сталинай нэрэмжэтэ № 29 шахта дээрэ шулуу нүүрһэнэй «Донбасс» гэжэ хоёрдохи комбайн ашаглалгада оруулагдаа. Тус комбайн хадаа шулуу нүүрһэ малталгые эрид дээшэлүүлхэ арга боломжо олгохо байна. Горнягууд даалгабариин ёһоор үдэр бүри хоёр зуун наян тонно шулуу нүүрһэ малтахын орондо дүрбэн зуун хорин тонно малтаха гэжэ шиидэв. Комсомолой 15 жэлэй ойн нэрэмжэтэ машина бүтээлгын завод дээрэ тус заводой хоёрдохи механическэ цехын станочнигууд бултанһаа түрүүлэн стахановска вахтада жагсаа. Тус цехынхид табанжэлэйнгээ түсэбые гурбан жэл хахад соо дүүргээ юм. Үнгэрэгшэ һуни цехын бүхы хүдэлмэришэд халаан хахадай нормонуудые дүүргээ. Токарь Юрий Коростелев гэгшэ нормын ёһоор табан деталь үйлэдбэрилхын орондо арбые үйлэдбэрилөө. 1952 оной түсэбөөр ажаллажа байгаа эрхим токарь Николай Марченко халаанайнгаа нормые 310 процент дүүргээ. Энэ түрүү коллектив хадаа деталь үйлэдбэрилэн гаргаха һарынгаа программые январиин 23-да дүүргэхэ гэжэ шиидээ.

Ждановска радиаторна заводой бүхы бригаданууд, участогууд болон цехүүд СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаа. Бүлэг стахановецууд цехын начальник Никитенко гэгшын хүтэлбэреэр радиаторнуудые хабсаралгын шэнэ технологиие болбосоруулаад, мэнэ һаяхан үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. Тэрээниие хэрэглэһэнэй ашаар комплексно хурдадхалгын бригаданууд үдэр бүриин нэгэ халаанай турша дотор бүхэли сүүдхэ соо хараалагдаһан хэмжээнэй продукци үйлэдбэрилэн гаргана.

* * *

ХАРЬКОВ, январиин 10. (ТАСС). «Серп и Молот» заводой коллективэй гурбадахи халаанайхинай станогуудайнгаа дэргэдэ ерээд байтарынь цехүүд соохи радиорупорнууд СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые үнгэргэхэ тухай Указ тушаа мэдээсэбэ.

Энэ событиин хүндэлэлдэ һүниин халаанай хүдэлмэришэд стахановска вахта соносхоод, үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудые туйлаба. Коллективнэ стахановска ажалай түлөө тэмсэлые үүсхэгшэд—хабсаралгын № 2 цехын хүдэлмэришэд онсо шалгарба.

Мастер Усов хүтэлбэрилэгшэтэй энэ цехын участок дээрэ барандаа залуушуул хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр хадаа социалистическэ Эхэ оронойнгоо засагай Верховно органдо депутадуудые түрүүшынхеэ һунгаха байна. Өөһэдынгөө ажабайдалдахи баярта событяар зоригжуулагдаһан эдэ хүдэлмэришэд халаанайнгаа графигые үлүүлэн дүүргээ.

Шлифовщик Романенко үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулаа. Тэрэ хадаа энэ һүниин түрүүшын 5 часай турша дотор 10 валнуудые мүлижэ, даалгабаряа 220 процент дүүргээ. Залуу һунгагшад — токарьнууд Даниленко ба Черкасс, фрезеровщица Аскоркова, үрэмдэгшэ Телешева болон бусад хоёр—хоёр халаануудай нормонуудые дүүргээ.

Шудхалгын цехын эрхим формовщик В. К. Доронин рекордно амжалта туйлаа. Тэрэ хадаа һүниин хүдэлмэриин 7 часай турша дотор гурбан халаанай даалгабари дүүргээ. Бусад хэдэн зуугаад хүдэлмэришэд һунгалтын урда тээхи түрүүшын вахтые нормонуудаа нилээд ехээр үлүүлэн дүүргэлгээр үнгэргөө.

Болохоёо байгаа һунгалтануудта зорюулһан суглаанууд мүнөөдэр заводой бүхы цехүүдтэ болоо. Предприятиин коллектив болбол январска программаяа болзорһоонь урид дүүргэхэ, тиихэдэ февралиингаа түсэбые Советскэ Армиин үдэр хүрэтэр дүүргэхэ уялга абаа.

Загаһашадай үгэ

Республикын загаһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд 1949 онойнгоо түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ, 1950 ониие угтаа һэн. «Шэнэ жэл соо, шэнэ амжалтануудые туйлая» гэһэн уряатайгаар загаһашан бүхэнэй ажаллажа байһан үедэ СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ гараба.

Түүхэтэ үдэрые ажалай шэнэ баатаршалгануудаар угтахын түлөө республикын загаһашад эрмэмтэйгээр тэмсэжэ эхилбэ. Усть-Баргузинска поселково Соведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь И. М. Кац) январиин түрүүшын 10 хоног соо загаһа барилгын нэгэдэхи кварталай түсэбые 200 процент дүүргэһэн байна. Мүнөө энэ колхозой загаһашад һунгуулиин үдэр хүрэтэр мүльһэн дороһоо загаһа барилгынгаа жэлэй түсэбые дүүргэхэ уялга абаа.

Тиихэдэ тус сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь А. И. Кирпичёв) загаһашад 1950 оной январиин түрүүшын 10 хоног соо 377 центнер загаһа гүрэндөө тушаажа, кварталайнгаа түсэбые холо үлүүлэн дүүргэһэн байна. Тэдэнэр мүнөө һунгуулиин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, түүхэтэ үдэр хүрэтэр загаһа барилгынгаа хахад жэлэй түсэб дүүргэхэ уялга абаһан байна.

И. Артюнин.

МОЛДАВСКА ССР. СССР-эй наукануудай Академиин президиум болбол 1949 ондо В. В. Докучаевай нэрэмжэтэ алтан медалиие В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын наукануудай Бүхэсоюзна академиин бодото гэшүүн, Кишиневско гүрэнэй университедэй профессор Н. А. Димодо хүрьһэ шэнжэлэлгын талаар научна хүдэлмэринүүдые зохёоһонойнь түлөө олгобо. Н. А. Димо хадаа профессор В. В. Докучаевай һурагшань юм. Тэрэ болбол дабһалиг хүрьһэнүүд тухай һургаалай үндэһэ һууринуудые байгуулһан ба 150 гаран научна зохёолнуудые зохёоһон байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: академик Н. А. Димо лаборатори соогоо байна

ТАСС-эй фотохронико.

Хориин аймаг түрүүлһээр

1949 ондо Хориин аймагай колхозууд малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб дүүргэлтээр республика соо ходо түрүү зэргэдэ ябаһан байна. Энэ аймаг үхэр үсхэбэрилхэ түсэбөө—101,5 процент, хони ямаа—101,5, гахай 124,7, шубуу—103,1 процент дүүргээ. Мүн адуу мори үсхэбэрилхэ түсэбөө 100,2 процент дүүргэһэн байха юм.

Аймагай бүхы колхозууд ашаг шэмэтэ малажалай дүрбэн фермэтэй болонхой. Тиигэжэ энэ аймаг БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй дамжуулгын Улаан туг дахяад өөртөө үлөөбэ.

Тэрэшэлэн Кяхтын аймаг 1949 ондо малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлэй малаар үлүүлэн дүүргэһэн, ашаг шэмэтэ малай дүрбэн фермэтэй болоһон байха юм.

Социалистическэ мүрысөөнэй долгин үргэдэнэ

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые үнгэргэхэ тухай Указай гараһантай дашарамдуулан, Улан-Удын паровозно депогой коллективтэ митинг боложо, депогой начальник нүхэр Н. И. Носанов тус асуудалаар үгэ хэлэбэ. Һүүлээрынь машинист нүхэр И. Н. Дрыгин үгэ хэлэхэ зуураа, паровозойнгоо сүүдхэ соо ябалгые 50 километрээр дээшэлүүлжэ, ажал дээрээ шэнэ амжалтануудые туйлан, энэ үдэрые угтахаб гэжэ мэдүүлбэ. Мүн тэрэшэлэн машинистнууд нүхэд Нагайцев, Юдин, Гарблюк ба бусад 13 хүн үгэ хэлэбэ. Тэдэнэр энэ үдэрэй хүндэлэлдэ үндэр уялгануудые абажа, социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсобо.

Тус коллективэй хүдэлмэришэд, машинистнууд ба албахаагшад СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ үдэр—мартын 12-ые ажалай үндэр бүтээсэнүүдээр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөе улам үргэнөөр дэлгэрүүлбэ.

Ц. Цыдыпов.

Н. М. Шверник Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствын Түрүүлэгшэ господин Мао Цзе-дунтай уулзаба

Январиин 11-дэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. М. Шверник Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствын Түрүүлэгшэ господин Мао Цзе-дунтай уулзаба.

Хитадай Арадай Республикаһаа СССР-тэ байгаа посол господин Ван Цзя-сян, профессор Чен Бо-да ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. Ф. Горкин уулзалга дээрэ байлсаба.

(ТАСС).

Мордовско АССР-эй промышленностиин, хүдөө ажахын, наукын, культурын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэд орденууд ба медальнуудаар шагнагдаба

Мордовско Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын 20 жэлэй ойтой ба промышленность, хүдөө ажахы, наука, культура ба искусствые хүгжөөхэ хэрэгтэ туйлагдаһан амжалтануудтайнь дашарамдуулан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1950 оной январиин 9-нэй Указаар Мордовско АССР-эй промышленностиин, хүдөө ажахын, наукын, культурын ба искусствын олон хүдэлмэрилэгшэд орденууд болон медальнуудаар шагнагдаа

Ленинэй орденоор—19 хүн, Ажалай Улаан Тугай орденоор —226 хүн, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор — 493 хүн, «Шэн габьяата ажалай түлөө» медаляар—388 хүн ба «Ажалдаа шалгараһанай түлөө» медаляар — 374 хүн шагнагдаа.

НҮХЭР И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһа-най ойтой дашарамдуулан, партийна, советскэ болон олониитын организацинуудһаа, ажалшадай коллективүүд, Советскэ Союзай гражданинууд, гүрэнэй, ниитын органицацинууд ба хилын саанахи олдэб нюурнуудһаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд ерэжэ үргэлжэлһөөр.

Олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ ажаһуухыень нүхэр Сталинда бүхы зүрхэнһөө хүсэһэн амаршалгануудые хүргэбэ:

Италиин Пармдахи хүдөө ажахын хүдэлмэришэд ба батрагуудай совет;

Триест гэжэ сүлөөтэ территориин партизануудай ассоциациин нэгэдэхи конгрессэй делегадууд;

Италиин Волонья городой итальянска эхэнэрнүүдэй союз;

Варшавска политехническэ университедэй профессорнууд, ассистентнүүд, студентнүүд ба албахаагшад;

Германиин Саксонидохи горнорудна промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюз;

Германиин Ростокдохи судно-барилгын «Нефтун» верфиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Австралиин Сиднейдэхи Эвелейгска түмэр замай хүдэлмэришэд;

Париждахи Ибри-Сюр-Сендэхи металлургическа промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюз;

Саксониин газарай арадай Нэгэдэлэй керамическа промышленностиин Каменцдахи предприятиин хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Германиин Лебаудахи саарһа үйлэдбэрилгын арадай фабрикын хүдэлмэришэд;

Германиин Глюкауфтахи горно-хүдэлмэришэдэй профсоюз;

Саксониин Нарема-Ауедэхи заводой коллектив;

Горький городой В. М. Молотовой нэрэмжэтэ автомобильна заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшадай коллектив;

Сталинградска тракторна заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшадай коллектив;

Таганрог городой «Металлист» заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Ленинград городой «Кинап» заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Локомобиль бүтээлгын Людиновскэ заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

«Ворошиловуголь» трестын шахтернууд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Ленинград городой «Ленстанколит» заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд ба техникүүд;

СССР-эй зам харилсаанай Министерствын Ростов-на-Дону городой электротехническэ заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Ленинград городой Ногиной нэрэмжэтэ бүд нэхэлгын фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

СССР-эй медицинскэ наукануудай Академиин Президиум;

Москва городой архитекторнуудай хамтын суглаан;

Уфа городой Башкирскэ Гүрэнэй пединститудай студентнүүд, профессорско-багшанарай состав, хүдэлмэришэд ба сотруднигууд;

Н. А. Римский-Корсаковай нэрэмжэтэ, Ленинэй орденто Ленинградска консерваториин багшанар, студентнүүд, аспирантнууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Ачинск городой Сталинай нэрэмжэтэ музей-гэрэй сотруднигуудай коллектив;

Московско юридическэ институдай студентнүүд, профессорско-багшанарай состав ба албахаагшад;

Англиин Лондон городтохи советскэ эмхи зургаанай хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаан;

Австралидахи советскэ посольствын сотруднигуудай суглаан;

Московско областной ба городской Соведэй профсоюзууд;

Ферросплавуудые бүтээлгын Актюбинска заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Молотовой нэрэмжэтэ Минскэ заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Ленинград городой «Промет» гэжэ машино-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Ростов-на-Дону городой «Красный дон» гэжэ судно-заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Борисов городой «Красный металлист» завбдой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Минскэ № 1 Гүрэнэй электростанциин хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Полиграфическа промышленностиин хэблэлэй ба номой худалдаанай хэрэгые эрхилхэ Главна управлениин хүдэлмэрилэгшэд;

«Красный пролетарий» типографиин хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшад;

«Азнефть нэгэдэлэй «Кировнефть» трестын III промыслын хүдэлмэришэд, инженернүүд техникүүд ба албахаагшад;

«Кагановичуголь» трестын № 3 шахтын шахтернууд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Сталинай нэрэмжэтэ Харьковска электромеханическа заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшадай коллектив;

Харьков городой Ленинэй нэрэмжэтэ подъемно-транспортна машино-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшадай коллектив;

ВЛКСМ-эй Приморско крайком;

Башкирска АССР-эй Зилаирска районой партконференциин делегадууд;

Тамбовска областиин Никифоровскэ районой партийна активай суглаан;

ВКП(б)-гэй Магнитогорско горком;

Профсоюзуудай Новосибирска областной Совет;

Приморско хизаарай Ракитинска МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад:

Молдавска ССР-эй Каменска районой, Кировэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Омско областиин Шербакульско районой, «Труд Ленина» хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Узбекскэ ССР-эй Ферганска областиин, Куйбышевска районой, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Украинска ССР-эй Полтавска областиин, Горячска районой, «Заповит Ильича» колхозой гэшүүд;

Алтайска хизаарай Каменска районой Толстовско сельсоведэй ажалшад ба «Искра» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Украинска ССР-эй Харьковска областиин Близнецовско районой «Заря коммунизма» колхозой гэшүүд;

Бурят-Монголой АССР-эй Хэжэнгын аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд;

Новосибирскэ областиин Чулымска районой, «Новая жизнь» хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Воронежско областиин Михайловска районой «Путь к коммунизму» хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Латвийска ССР-эй Колупско волостиин Райнисай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Амурска областиин Свободненско районой «Новый мир» хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Житомирско областиин Словечанска районой, «13 риччя жовтня» хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Украинска ССР-эй Закарпатска областиин, Сасово тосхоной Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Сталинградска областиин Выковскэ ой модо хамгаалха станциин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Пензенскэ машино-бүтээлгын техникумэй һурагшад, багшанарай ба сотруднигуудай коллектив;

Ворошиловска областиин Краснодон городой залуушуул;

Куйбышевска областиин № 16 Чапаевска долоон жэлэй һургуулиин багшанар ба һурагшад;

Хабаровска хизаарай Хойто-Эвенскэ районой Гармадинска национальна дунда һургуулиин багшанар ба һурагшад;

Сахалинска областиин Чехов городой дунда һургуулиин багшанар ба һурагшад;

Ставрополь городой № 1 эхэнэрнүүдэй дунда һургуулиин багшанар ба һурагшад;

Владивосток городой № 9 дунда һургуулиин «А» ба «Б» 8-дахи классуудай һурагшад;

Дагестанска АССР-эй Казбековскэ районой комсомолецууд ба залуушуул;

Тюмень городой эхэнэрнүүдэй № 12 һургуулиин багшанар, комсомолецууд, пионернүүд ба һурагшад;

Новосибирскэ областиин Ордынска районой «Красный Сибиряк» колхозой комсомольско организаци ба залуушуул;

Саратов городой харахагүй хүүгэдэй һургуулиин 9-дэхи классай һурагшад;

Таганрог городой А. П. Чеховэй нэрэмжэтэ эрэшүүлэй хоёрдохи дунда һургуулиин 7-дохи «А» классай һурагшад;

Сыктывкар городой эрэшүүлэй 14-дэхи дунда һургуулиин 5-дахи «Б» классай һурагшад;

Челябинск городой Маяковскиин нэрэмжэтэ эхэнэрэй дунда һургуулиин комсомольско 10-дахи класс;

Московско уранһайханай дунда һургуулиин багшанар, һурагшад ба сотруднигууд;

Москва городой 2-дохи троллейбуснэ паркын хүдэлмэришэд, мастернууд, инженернүүд ба техникүүд;

Московско-Рязанска түмэр замай Ряжскдахи паровозно депогой хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Курска литейно-механическа заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Мяха-һүнэй промышленностиин Министерствын Вологодско механическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

XVII партсъездын нэрэмжэтэ, Московско хилээмэнэй заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Баруун түмэр замай, Ильичын нэрэмжэтэ паровозно депогой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ленинград городой «Красное Знамя» гэжэ трикотажно-оймһоной фабрикын хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшадай коллектив;

Московско-Курска түмэр замай управлениин инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай хамтын суглаан;

«Главмуки» гэжэ Омско трестын «Коммунар» мельзаводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Киев—Дашава газопроводой эксплоатациин Управлениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Латвийска ССР-эй Мартын 8 нэрэмжэтэ бүд нэхэлгын фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Минскэ велозаводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Яр Пермскэ түмэр замай узелай хүдэлмэрилэгшэд;

Нахичеванска АССР-эй, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ дабһанай руднигай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Урдахи түмэр замай Лозоваядахи паровозно депогой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

СССР-эй гол мүрэнэй флодой Министерствын Городецкэ верфиин хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Азербайджанска ССР-эй Сабирабадска хлопок сэбэрлэлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Ташкентскэ автогеннэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Благовещенск городой «Амурский металлист» заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Молотовой нэрэмжэтэ Архангельска модо хюрөөдэхэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Чапаевай нэрэмжэтэ Уральска крупозаводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

СССР-эй электростанциин Министерствын хүдэлмэрилэгшэд;

Ленинградай далайн сэрэгэй нахимовска училищын личнэ состав;

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ, Ленинэй орденто, сэрэгэй-политическэ Улаан тугта Академиин һурагшад ба профессорско-багшанарай состав;

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ, Азербайджанска педагогическа институдай студентнүүд, аспирантнууд, профессорнүүд, багшанар, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Москва городой «Искра революции» типографиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

СССР-эй финансово-банковска хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК;

СССР-эй дотоодын худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК;

Харьковска авиационно институдай студентнүүд, профессорнүүд, багшанар; хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Ленинэй ба Ажалай Улаан Тугай орденто, Ленинградска горно-институдай студентнүүд, профессорнууд, багшанар, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй аппарадай хүдэлмэрилэгшэд;

Арадай ажахыда шэнэ техникые нэбтэрүүлхэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Комитедэй хүдэлмэрилэгшэд;

Белорусска ССР-эй Минск городой Гүрэнэй ород драматическа театрын артистнууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Ленинград городой, А. М. Горькиин нэрэмжэтэ «Печатный двор» гэжэ типографиин хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Московско областной педагогическа институдай студентнүүд, аспирантнууд, профессорнүүд, багшанар, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Таллин городой, «Ванемуйне» гэжэ оперо ба драмын Гүрэнэй Эстонско театрын артистнууд, албахаагшад ба хүдэлмэришэд;

И. В. Сталинай нэрэмжэтэ түмэр замай транспортын Московско инженернүүдэй институдай студентнүүд, профессорнүүд, багшанар; хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс—Энгельс—Ленинэй институдай научна сотруднигууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Политическэ литературын Гүрэнэй хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив:

А. А. Ждановай нэрэмжэтэ нэгэдэхи жэшээтэ типографиин хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшад;

В. И. Ленинэй Центральна музейн научна сотруднигууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Узбекскэ ССР-эй наукануудай Академиин Сесси;

«Искусство» хэблэлэй ба «Советскэ искусство» газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Вахтанговай нэрэмжэтэ Ажалай Улаан Тугай орденто Гүрэнэй театрын артистнууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Шукинай нэрэмжэтэ театральна училищын профессорско-багшанарай состав ба студентнүүд;

Благовещенск городой № 3 ремесленнэ училищын һурагшад, мастернууд, һургагшад ба албахаагшад;

Мечниковэй нэрэмжэтэ Одесскэ Гүрэнэй университедэй студентнүүд, профессорско-багшанарай состав, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Сталинградска областиин Еланска районой медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаан;

Түмэр замай транспортын Ташкентскэ инженернэ институдай студентнүүд, профессорско-багшанарай состав, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Саратовска областиин Турковско районой медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан;

Сталинградска хүдөө ажахын институдай студентнүүд, профессорско-багшанарай состав, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Семипалатинска областиин Абаевска районой, Кульменскэ долоон жэлэй һургуулиин багшанар, комсомолецууд, пионернүүд ба һурагшад;

Ставропольско хизаарай «Большевистская искра» совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшад;

Кировэй нэрэмжэтэ Витебскэ педагогическа ба багшанарай институдай студентнүүд, профессорско-багшанарай состав, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Молотов городой № 5 һургуулиин 5-дахи «Д» классай һурагшад;

Новосибирскэ медицинскэ институдай ба врачуудай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ институдай научна хүдэлмэрилэгшэд, студентнүүд, врачууд—курсантнууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Тамбовско областиин Рассказово городой № 2 ремесленнэ училищын һурагшад ба хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Минскэ автомобильна заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ленинградска 1-дэхи ГЭС-эй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Егорьевско «Комсомолец» гэжэ станок бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Ферганска бүд нэхэлгын комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Анжероуголь» трестын 5/7 шахтын хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

ЛЕНИНСКЭ ҮДЭРНҮҮДЫЕ УГТУУЛАН

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой булад шудхалгын цехын улаан булан культурна эмхи зургаануудай Бухэсоюзна мүрысөөндэ 2-дохи һуури эзэлбэ. Ленинскэ үдэрнүүдтэ зорюулан, тус улаан булан дотор выставкэ эмхидхэгдээ. Тэрээн дээрэ В. И. Ленинэй ажабайдал ба революционно ажал-ябуулга харуулагдаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: булад шудхалгын цехын улаан булан.

М. Минеевэй фото.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Штатнабэшэ пропагандистнуудтай хэгдэдэг хүдэлмэри

Пропагандистнуудтай ябуулагдажа байгаа хүдэлмэри партийна гэгээрэлдэ гол һууринуудай нэгые эзэлнэ. Пропагандистнуудай саг үргэлжын семинарнууд пропагандистска кадрнуудай эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлдэг, политһургуулинууд ба кружогуудай хүдэлмэриин идеологическа хэмжээе дээшэлүүлдэг байна.

Манай аймаг соо хамтадаа 46 штатнабэшэ пропагандистнууд бии. 3 хүнһөө бэшэниинь дээдэ ба дунда эрдэмтэй байха юм. Һургуулинууд ба кружогуудай хүдэлжэ эхилхэһээ бүри урда пропагандистнууд ВКП(б)-гэй айкомой бюро дээрэ нэгэ нэгээрээ дуудагдажа, баталагдаһан байгаа.

Политһургуулинуудай ба кружогуудай хүтэлбэрилэгшэдэй саг үргэлжын семинарнууд тус тустаа хүдэлмэрилнэ.

Семинарай лекторнүүдээр ВКП(б)-гэй айкомой секретарьнууд, педагогическа училищиин, дунда ба долоон жэлэй һургуулинуудай багшанар табигдаһан байна.

Семинарска занятинуудай түсэбые бүхэли жэлээр зохёонхойбди. Тэрэ түсэбөө календарна расписани мэтээр зохёогоод, заняти бүхэнэй темые нэрлэһэн, лекторнүүдэй хэниинь ямар заняти үнгэргэхэб гэжэ заажа бэшэһэн байнабди. Семинарай хүдэлмэриие иигэжэ түсэблөөд байхада, семинар дээрэ хэзээ ямар темэ үзэхэбиибди гэжэ пропагандист эртэнэй мэдэжэ байха, тэрээндэ бэлдэжэ байха саг соонь хэрэгтэй болохо литературые суглуулжа байха аргатай болоно. Семинарай календарна түсэб хадаа лекторнүүдые эмхитэй болгодог юм. Тэдэнэр түсэбэй ёһоор өөрынгөө темые хэдэн недели урдаһаа һайнаар бэлэдхэхэ болоно.

Пропагандист бүхэндэ тус тус темээр асуудалнууд һара урда үгтэдэг, уншаха номууд заагдадаг.

Бидэнэр семинарнуудаа иимэ методээр үнгэргэнэбди. Темэ бүхэн тушаа лекци уншагдадаг. Тэрэ лекци дотор темын гол асуудалнууд найруулагдадаг, методическа заабаринууд үгтэдэг, мүн ямар литература ба харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые тус темые үзэхэдээ хэрэглэхэ ёһотойб гэжэ хэлэгдэдэг. Лекци уншагдаһанай һүүлээр семинарска занятинууд тус темээр үнгэргэгдэдэг.

Семинарнуудай хүдэлмэриие һуралсалай жэл эхилхэһээ һара урид захалаа һэмди. Энэ хадаа политһургуулинууд ба кружогуудта үзэхэ темэнүүдые уридшалан бэлэдхэхэ арга олгобо.

Программаар хараалагдаһан асуудалнуудһаа гадна, СССР-эй дотоодын ба уласхоорондын байдал тухай лекцинүүд, наука, литература ба искусствын шэнэ һонин асуудалнуудаар лекцинүүд пропагандистнуудта уншагдадаг байха юм. Һүүлэй хоёр һарын турша соо иимэ темэнүүдээр лекцинүүд уншагдаһан байна гэхэдэ: Хитад тухай, уласхоорондын байдал тухай, атом ба тэрээнэй энерги, атомна энергиие хэрэглэлтэ.

Пропагандистнуудай хүдэлмэридэ партийна кабинет ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Партийна кабинедһээ пропагандистнууд консультаци абадаг, занятинуудайнгаа түсэб, һургуули ба кружогуудай хүдэлмэриин түсэб зохёохо заабари абадаг, тэндэһээ литературые, харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые, республикын болон аймагай ажабайдалһаа материалнуудые абадаг байна. Бидэнэр хүдөө гаража, консультаци үгэдэг болообди. Гадна, парткабинедые даагша түрүүтэйгээр, бэлэдхэл ехэтэй 5 пропагандистнуудһаа методическа группа бүридхөөбди. Энэ группын гэшүүд политһургуулинууд ба кружогуудай занятинуудта байлсаһанайнгаа һүүлээр, пропагандистнуудта тэдээнэй занятинуудай методикын ба удхын дутагдалнуудые заажа үгэдэг.

Пропагандистнуудтай бидэнэрэй ябуулжа байгаа бүхы хүдэлмэри партийна һуралсалые идейно-политическэ дээдэ хэмжээндэ ябуулха арга боломжо олгожо байһаниинь арсагдашагүй.

Партиин айком пропагандистнуудай семинарнуудай хүдэлмэриие хинан хаража байдаг. ВКП(б)-гэй айкомой секретарьнууд семинарска занятинуудта оло дахин лекцинүүдые уншаһан байна. Ноябрь һарын эхиндэ айкомой бюро дээрэ пропагандистнуудай семинарнуудай хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа.

Энээнэй хажуугаар мүн дутагдалнуудшье бии. Зарим пропагандистнууд (нүхэд Гармаев, Очиров, Угрюмов) семинарай занятинуудта заримдаа хожомдодог. Зарим пропагандистнууд занятинуудта мууса бэлэдхэдэг. Эдэ дутагдалнуудые усадхаха хэмжээ абажа байнабди.

С. Коновалов,
ВКП(б)-гэй Кяхтын айкомой секретарь.

Пропагандистнуудай семинар

Партиин Курумканай айкомой дэргэдэхи партийна кабинет энэ жэлэй партийна һуралсал эхилһэнһээ хойшо хоёрдохёо пропагандистнарай семинарые 3—3 үдэрөөр үнгэргэбэ.

ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Цыденов «Философско материализм», партийна кабинедые даагша нүхэр Надмитов «Диалектическэ материализм», дунда һургуулиие даагша нүхэр Сажинов «Меньшевигүүд ба большевигүүд столыпинска реакциин үедэ» гэһэн темэнүүдээр лекцинүүдые уншаба.

Лекцинүүдэй һүүлээр бүхы эдэ темэнүүдээр семинарска занятинууд үнгэргэгдэһэн байна.

О. Будаев.

„СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүрим" бурят-монгол хэлэн дээрэ

Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл болбол «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримые» бурят-монгол хэлэн дээрэ тусхай ном болгон хэблэн гаргаба. Гадна, тус Дүримые ород ба бурят-монгол хэлэн дээрэ плакат болгон хэблэн гаргахаар бэлэдхэгдэжэ байна.

Партийна группа байгуулагдаба

Мухаршэбэрэй аймагай «Красный заган» колхозой парторганизаци малажал дээрээ партийна группа байгуулба. Тэрээнһээ хойшо малшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри һайжараа. Ойлгуулламжын хүдэлмэри һайжархатай хамта малажалые хүгжөөхэ гүсэ амжалтатайгаар дүүргэгдэдэг болоо.

Н. Хазагаев.

Һунгуулиин кампаниин үедэ ябуулагдаха политическэ агитациин формонууд тухай

Манай орон соо шухалын шухала политическа кампани—ССР Союзай Верховно Советдэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэл эхилбэ. 1950 оной марган 12-то, воскресеньедэ, советскэ арад өөрынгөө эрхим хүбүүд ба басагадые гүрэнэй хуули засагай дээдэ органдо һунгаха байна.

Ерэхэ һунгалтануудтай дашарамдуулан партийна организацинууд ба тэдэнэй агитколлективүүд олониитын-политическэ хүдэлмэриие һунгагшадай дунда үргэнөөр ябуулха ёһотой болоно. Энээнэй урда тээ боложо үнгэрһэн һунгуулиин кампанинуудай үедэ большевистскэ агитаци ябуулха талаар олдоһон баян дүй дүршэлые бүхы хэмжээгээр энэ хүдэлмэридөө хэрэглэхэ шухала.

Үнгэрөгдэһэн һунгалтануудай үедэ хэрэглэгдэһэн агитационно-пропагандистска хүдөлмэриин зарим формонууд тухай доооро дэлэжэ үгэе.

1. Агитпунктнууд — олониитын-политическэ хүдэлмэриин центрнүүд

Урда жэлнүүдтэ болоһон һунгалтануудай үедэ һунгагшадай дунда ябуулагдаха олониитын-политическэ хүдэлмэри болбол һунгуулиин участогуудай дэргэдэ байгуулагдадаг агитпунктнуудта гол түлэб согсологдодог байгаа.

Тэдэ агитпунктнууд һайнаар түхеэрэгдэһэн, литература, газетэ, журнал болон плакадуудаар дутамаггүйгөөр хангагданхай байдаг һэн. Олониитын хэмжээ ябуулгануудай: лекцинүүд, элидхэлнүүд хөөрэлдөөнүүд ба консультацинууд, киносеанснууд, уран һайханай самодеятельностиин коллективүүдэй наада табилганууд үдэр бүри үнгэргэгдэдэг байгаа.

Эдэ агитпунктнууд болбол һунгуулиин участогууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа агитаторнуудые ногоолжо, тэдээнэй хүдэлмэриие голлон ударидадаг байһан юм. Агитпунктые даагша хадаа участогтой байгаа агитаторнуудые сар соонь суглуулаад, тэдээндэ заабари үгэдэг ба агитационно хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэдэг байба. Эдэ зүблөөнүүдтэ эхин партийна организацинуудай секретарьнууд хабаадалсадаг байһан юм. Энэнь агитаторнуудай хүдэлмэритэй танилсажа, шухала туһаламжа тэдээндэ үзүүлхэ арга партийна организацинуудта олгодог байгаа.

2. Уншалганууд ба хөөрэлдөөнүүд

Уншалганууд ба хөөрэлдөөнүүд Сталинска Конституциие, һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримые арад зондо ойлгуулха дэлгэрэнгы формо мүн. Уншалганууд ба хөөрэлдөөнүүд заводуудай, фабрикануудай цехүүдтэ, колхозуудай бригаданууд ба фермэнүүд дээрэ үдын забһарлалгын үедэ, хүдэлмэриин урда тээ ба хүдэлмэри дүүрэһэнэй һүүлээр; домуправленинүүдтэ, хамтын байрануудта, клубуудта, уншалгын байшангуудта —үдэшын сагта ба амаралтын үдэрнүүдтэ үнгэргэгдэдэг байгаа.

Революциин урда тээхи Россида болодог һунгалтануудай дүримдэ орходоо манай һунгуулиин системын али зэргэ һайн, демократическа байһаниие харуулхань шухала. Манай Конституциин ба капиталистическэ оронуудай конституцинуудай хоорондохи, манай һунгуулиин системын ба буржуазна һунгуулиин практикын хоорондохи илгаануудые тайлбарилга нилээд олон хөөрэлдөөнүүдэй темэ болохо зэргэтэй. Эдэ асуудалнууд уласхоорондын байдал тухай, капиталистическа оронуудтахи хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенциин байдал тухай хөөрэлдөөтэй холбогдодог байгаа.

Агитаторнууд болбол хүлын гүүртэнүүд дээрэ ажаллажа байгаа малшадтай, леспромхозуудай сторожнуудтай, түмэр замай харуулшадтай хөөрэлдэхэеэ мартаха ёһогүй. Тэдэнэр хадаа пенсионернүүдэй, инвалидуудай, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй гэртэнь ошожо, саг үргэлжэ хөөрэлдэхэ болоно.

3. Элидхэлнүүд ба лекцинүүд

СССР-эй Конституци ба һунгуулиин хуули тухай, советскэ демократи ба буржуазна демократида орходоо тэрээнэй булюу һайн байһанай тухай, советскэ гражданинуудай эрхэнүүд ба уялганууд тухай, советскэ гүрэнэй хүсэ шадалай үг үндэһэн тухай, советскэ арадай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ — Ленин—Сталинай парти тухай, политическэ ба уласхоорондын шухала событинууд тухай лекцинүүд ба элидхэлнүүд лекторинуудта, клубуудта, уншалгын байшангуудта, улаан булангуудта ба агитпунктнуудта уншагдаха зэргэтэй.

Лекцинүүдые ба элидхэлнүүдые уншахын тулада партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэд, интеллигенциин түлөөлэгшэд хэдэн олоороо уригдадаг байһан юм. Энэ хадаа өөһэдынгөө шухала асуудалнуудта дүүрэн харюунуудые абаха арга боломжо арад зондо олгодог.

4. Суглаанууд ба митингнүүд

Суглаанууд ба митингнүүд болбол олониитын хүдэлмэриин нэгэн шухала формо мүн, тиимэһээ предприятинууд, эмхи зургаанууд, сомсоведүүд ба колхозуудаар үнгэргэгдэдэг. Эдэ суглаанууд ба митингнүүд хадаа һунгуулиин кампаниин тон шухала документнүүдэй толилогдохотой дашарамдуулан, мүн лекцинүүд ба элидхэлнүүдые шагнахын тулада, депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхын тулада ба тэдэнэртэй уулзахын тулада зарлагдадаг.

Залуу һунгагшадай, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй, үндэр наһатай һунгагшадай суглаанууд, городской ба районно суглаанууд, мүн ажалшадай бусад суглаанууд хэгдэдэг байгаа.

5. Харуулан ойлгуулха агитаци

Предприятинууд дээрэ, клубууд ба уншалгын байшангуудта һунгалтын урда тээхи уряалнууд, плакадууд, депутадуудта кандидадуудай портредүүд харагдадаг, манай Эхэ ороной түүхэдэ, гүрэнэй байгуулалтада, Сталинска Конституцида зорюулагдаһан выставкэнүүд эмхидхэгдэдэг байба. Тусхай листовконууд, «сахилгаан» газетэнүүд ба ханын газетэнүүд һунгалтануудта бэлэдхэлэй асуудалнуудта зорюулагдадаг.

Һуурин газарнуудтахи һунгуулиин участогуудай хилэнүүдые тодорхойлон зааһан картанууд-түсэбүүд городууд ба тосхонуудай талмайнууд дээрэ, предприятинуудай ба ажаһуудалай гэрнүүдэй хашаа соо, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай залнууд дотор хададагдадаг байһан юм.

6. Экскурсинууд ба кинотеатрнуудта оролго

Агитационно зорилготой экскурсинууд гол түлэб залуушуулда, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдтэ ба бэшэ хүн зондо зорюулагдан хэгдэдэг байгаа. Экскурси хэжэ музейнүүд ба выставкэнүүдые харалга ехэ амжалтатайгаар үнгэрдэг һэн. Һунгалтануудай дүтэлөөд байһан тон һүүлэй үедэ һунгуулиин участогуудта экскурси хэжэ, голосованиин техникэ тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэжэ үгтэдэг байгаа.

Һунгагшадтай хүдэлмэри ябуулхадаа, агитаторнууд болбол театрнуудта, кинодо оролгые, уран һайханай самодеятельность ба кинофильм харалгые үргэнөөр хэрэглэдэг байһан юм. Сеанснуудай урда тээ богонихон хөөрэлдөөнүүд үнгэргэглэдэг байба.

7. Библиотекэнүүд ба парткабинедүүдэй хүдэлмэри

Библиотекэнүүд ба парткабинедүүд справка болон консультаци үгэхэ, номуудые тунхаглан тараах талаар саг үргэлжын хүдэлмэри ябуулдаг байба. «Һунгалтануудта тушаа юу уншахаб» гэһэн темээр номуудай спискүүд уран гоёор бэшэгдэдэг байгаа. Манай Эхэ орон тухай, һунгуулиин хуули тухай номуудай выставкэ эмхидхэгдэдэг һэн. Һунгуулиин кампаниин ябасые дэлгэжэ харуулһан газетнэ статьянууд ба корреспонденцинүүдэй альбомууд хэгдэдэг байгаа. Парткабинедүүдтэ мэргэжэлтэй ба эрдэмтэй консультантнууд саг үргэлжэ дежурилдаг һэн.

Агитационно хүдэлмэриин эдэ ба бусад формонуудые хэрэглэхыень агитаторнуудта дурадхагдана.

Манай календарь

А. С. Грибоедов

(Түрэһэнһөөнь хойшо 155 жэл гүйсэбэ)

Грибоедов Александр Сергеевич (1795—1829)—ородой агуу ехэ драматург. Тэрэ хадаа мүн элитэ ехэ лингвист, юрист ба дипломат байгаа. Грибоедов болбол Московско университет дүүргээд, уданшьегүй хэлэнэй наукануудай кандидат болобо. Тиин улам саашаа һуража, хуули ёһоной, математическа ба байгаалиин науканүүдые шудалба. 1826 ондо декабристнуудай хэрэгээр арестовалаглабашье, тиимэ удаан болонгүй табигдаа һэн.

1828 ондо Грибоедов болбол Персидэ һууха посолоор томилогдожо ошоод, 1829 ондо хариин хорото дайсанай гарһаа наһа бараһан юм.

А. С. Грибоедов — «Ухаанһаа гашуудал» гэжэ гениальна комедиин автор мүн. Агуу ехэ драматург болбол энэ гайхамшагта зохёол соогоо Россин тэрэ үелэхи ой гутама, жэрхэдһэ хүрэмэ бузар буртаг юумэнүүдые наадалан бэшэһэн, элирүүлэн сохиһон байха юм. Энэ комеди хадаа декабристнуудай политическэ пропаганда ябуулхадань туйлай ехэ үүргэ гүйсэдхэһэн байна.

Тус комеди тон тодо хурса, хөөрөөнэй хүнгэн хурдан хэлээр шүлэглэн бэшэгдэнхэй. «Грибоедовэй комедиин хахадынь шахуу арадай оньһон үгэ болохол» гэжэ А. С. Пушкин бэшээ һэн. Тиин үнэхөөрөөшье комедиин хахадынь шахуу ород арадай оньһон үгэ болонхой юм.

Ородой агуу ехэ драматургын гэрэлтэ нэрэ ба тэрээнэй гайхамшагта комеди хадаа манай арадта хододоо хүндэлэгдэжэ байхал.

Холын колхоздо радио

«Улаан Далахай» болбол Закаменай аймагай эгээн холынь колхоз юм. Эндэ «ТУП—5» радиоприёмник һаяхан табигдажа, колхознигуудайнь гэрнүүдтэ радиорепродукторнууд тодхоогдоһон байна. Иигэжэ далахайнхид ородоторхи ба хилын саанахи һонинуудые дуулаха аргатай болобо.

Трактор заһабарилга дээрэ эрхим шанар сахиха

Республикын МТС-үүдтэ, колхозуудта 1950 оной хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүд үргэнөөр ябуулагдажа байна.

Хэжэнгын, Түнхэнэй, Үдын МТС-үүд трактор, прицепной машина-зэмсэгүүдэй заһабарилгые дүүргэжэ, мүнөө үедэ дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй һүүлшын жэлдэ табигдаад байһан угаа ехэ харюусалгата зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Энэ жэлдэ МТС-үүд республикынгаа хүдөө ажахые улам саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ тон ехэ үүргэтэй. МТС бүхэн условно трактор бүхэнэй бүтээсые дээшэлүүлхэ, газар элдүүрилгын шанар һайжаруулха, газартаряалангые болбосоронгы ёһоор элдүүрилхэ, үндэр ургаса хуряахын түлөө оролдосотойгоор ажаллаха болоно.

Үнгэрһэн 1949 ондо заһабарилгын шанарые муугаар сахиһан, тэрээниие шалгаагүй МТС-үүдтэ тракторна паркын ажалай бүтээсэ бага байгаа. Окино-Ключевскэ, Ново-Брянска, Ториин МТС-үүд заһабариин муу дээрэһээ үнгэрһэн жэлдэ тракторна хүдэлмэринүүдэй түсэбые дүүргээгүй һэн.

Гэхэ зуура, МТС-үүдэй зарим директорнүүд, ахалагша механигууд тракторнуудта техническэ талаар дүүрэн хангалтатай заһабари хэхые хүсэд оролдоногүй. Тоо, процентнүүдые дэлгээгээд, тэрээгээрээ һанаа сэдьхэлээ амаршоод, мастерскойнуудта тракторнууд, прицепной машинануудай заһабарилгын болото байдалые харангүй һуудаг ушарнууд тохёолдоно.

Кяхтын МТС-эй байдалые хаража үзэе. МТС-эй директор нүхэр Далбаев, ахалагша механик нүхэр Болонев гэгшэд заһабарилгын шанарые мүртэйгөөр шалгадаггүй, тракторнуудай моторой хүдэлжэ эхилхэдэ «заһагдаа» гэжэ һуудаг заншалтай. Тэдэнэр мотор болон бусад орёо механизмуудые шалгаха тусхай түхеэрэлтэнүүдтэй аад, тэрэнээ ашагладаггүй байна.

Энэ МТС-тэ заһабарилагдаһан тракторнуудтань һүниин сагта хүдэлмэрилхэ электро түхеэрэлгэнүүд табигдаагүй.

Хориин МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд заһабарилгын шанарые муугаар ябуулжа, энээнэй урда тээ ехэхэн зэмэдэ орсбошье, иимэ байдалаа мүнөөшье һайжаруулжа шадаагүй, урданайхяараа муугаар хүдэлмэрилжэ байна. Заһабариһаа гараһан СТЗ тракторые шалгажа үзэхэдэ, зарим механизмуудынь буруу табигдаһан байгаа.

Сухын МТС-эй директор нүхэр Найданов, ахалагша механик нүхэр Митанов гэгшэд тракторай заһабарилгые хангалтагүйгөөр ябуулна. Мүн Хамнигадайн, Чесанын МТС-үүдтэ трактор, прицепной машинануудай заһабарилгын шанар хангалтагүй байшоо.

Гадна, плугууд, культиваторнууд, сеялкэнүүдэй заһабарилгые зарим МТС-үүд хангалтагүйгөөр ябуулна. Юрын дархашуул элэ машина зэмсэгүүдые бага сага заһаад орхиходонь, тэдээнэй шанарые хэншье шалганагүй.

Чесанын ба бусад хэдэн МТС-үүдтэ заһагдаһан плугуулые шалгажа үзэхэдэ, тон ехэ дутуу дунданuудтай байгаа. Жэбэршэһэн шүрэбүүдые дутуу ядуу мушхаад, «плугууднай заһагдаа» гэжэ хөөрэлдэжэ байдаг ушарнууд үзэгдэнэ.

Плугуудые муугаар заһаһан дээрэһээ, газар муугаар хахалагдажа, тарилгын шанарай муудадаг байһаниие мэдэдэггүй гү, али мэдээшье һаа хэрэгсээдэггүй хүтэлбэрилэгшэд зарим МТС-үүдтэ үшөө бии байна.

Үнгэрһэн жэлдэ олохон МТС-үүдэй тракторнистнууд тарилгын газарые предплужниггүйгөөр хахалжа, таряагаа бүртаг үбһэндэ ларуулһан юм. Теэд, зарим МТС-үүдтэ мүнөөшье предплужнигуудые заһалсанагүй.

Дээрэ хэлэгдэһэн дутуу дунданууд халаа запасной частьнуудай гү, али заһабарилгын бусад материалнуудай дутаһан дээрэһээ болоно гэжэ зарим директорнүүд, ахалагша механигууд хэлэдэг. Тиимэ бэшэ. МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдэй имагтал шанарай түлөө шанга тэмсэл ябуулдаггүй дээрэһээ иимэ дутаглалнууд, алдуу эндүүнүүд гаража байна.

Тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудай заһабарилга хадаа ажахын-политическэ удхашанартай тон ехэ зорилго мүн. Тиимэдэ, МТС-эй директорнүүд, агрономууд, механигууд, бүхы хүдэлмэрилэгшэд заһабарилгын хүдэлмэриие хурдадхахатаяа хамта, шанарай түлөө шанга тэмсэл ябуулха ёһотой.

Үйлэдбэриин суглаануудые хэжэ, тэндэ заһабарилгын шанар тухай асуудалые хэлсэжэ, дутуу дунданuудые элирүүлхын түлөө шүүмжэлэлнүүдые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Энэ жэлдэ республикын МТС-үүд бүхы машина, тракторнуудаа эрхим шанартайгаар заһабарилха арга боломжотой. Энээниие бэелүүлхын тулада запасной частьнууд болон шэнэ станок-түхеэрэлтэнүүд элбэгээр абтаһан байна. МТС бүхэн өөһэдтөө байһан бүхы арга боломжонуудаа хүсэд хэрэглээд байгаа һаа, трактор, машинануудай заһабарилгые эрхим шанартайгаар дүүргэжэ, хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха байна.

И. Бурмистров, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын МТС-үүдэй Управлениин главна инженер.

Москвагай метрополитенэй дүрбэдэхи ээлжээн

Арадуудай агуу ехэ вождь нүхэр И. В. Сталинай үүсхэлээр, большевигүүдэй партиин хүсэл зоригоор, 18 жэлэй саада тээ манай Эхэ ороной столица Москвада газар дорохи харгы замай—метрополитенэй барилга эхилээ һэн.

Москвагай метрополитен болбол социалистическэ индустриин айхабтар ехэ хүсые элеэр харуулһан, манай сталинска үеын агуу ехэ барилга мүн. Тэрэнэй гоё һайхан станцинууд хадаа советскэ архитектурын гайхамшагта амжалтануудые, манай инженернүүдэй, техник-гүүдэй, үйлэдбэриин новаторнуудай творческо ургалтые элеэр гэршэлнэ.

Москвада ерэһэн советскэ нэгэ бүхы хүн столична метрополитенэй газар дорохи гайхамшагта һайхан ордонуудые харангүй, тэрэнэй комфортабельна поезднуудта һуужа ябангүй бусадаггүй бшуу. ВЛКСМ-эй Бүхэсоюзна XI съездэй, мүн профсоюзуудай X съездэй боложо байһан үдэрнүүдтэ союзна болон автономно республиканнуудай, мүн манай ороной олон национальна арадуудай түлөөлэгшэдые Москвагай метрополитендэ бидэнэр, москвичууд харадаг байгаа һэмди. Тэдэнэй дунда манай Бурят-Монголой АССР-һээ делегадуудта ерэгшэдыешье харадаг байгаабди. Бидэнэр хадаа Москва бадаа түрүүн ерээд, тэрэнэй газар дорохи гайхамшагта ордонуудые хаража баярлажа ябаһан Социалистическэ Ажалай Герой Санжиин Чойроповые хараа һэмди.

Москвагай метрополитен гансал столицын ажалшадай бэшэ, харин бүхы советскэ арадай омогорхол мүн. Тэрэ хадаа капиталистическэ оронуудай газар дорохи харгынуудһаа онсо илгаатай. Юуб гэхэдэ, хилын саана метрополитенүүд хадаа ажалшадай эрилтэнүүдые хангахын, тэдэнэй ажаһуудалые һайжаруулхын тулада бэшэ, харин капиталистнуудта ехэхэн олзо доход оруулхын тулада баригдадаг байха юм.

Хилын саанахи метрополитенүүд тон муухай, бог шоройгоор дарагдашаһан, бүүдэгэр гэрэлтэй, уһа нэбтэржэ нурашаһан ханануудтай станцинуудтай байдаг юм. Иимэ ушар манайда яахадаашье байхагүй. Энэшье ойлгосотой: юуб гэбэл, большевигүүдэй парти, советскэ правительство, өөрөө нүхэр И. В. Сталин ажалшадай ажаһуудалай условиие һайжаруулха тухай хододоо онсо анхарал табидаг байна.

Метрополитенэй түрүүшын гурбан ээлжээнэй барилга рекордно богони болзорто дүүргэгдэһэн бэлэй. Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайнай үдэрнүүдтэ —1944 ондо Ехэ дүхэрэг гэжэ нэрлэгдэһэн метрогой дүрбэдэхи ээлжээнэй барилга эхилһэн байгаа. Мүнөө ашаглалгада оруулагдаһан шэнэ лини хадаа городой бүхы центральна хубиие бүһэлөөд, Москвагай 17 районуудай территоринуудта гаранхай.

Мүнөө тус барилга дээрэ халуун хүдэлмэри ябажа байна. Курска вокзалһаа Крымскэ талмай хүрэтэр хэгдэхэ дүрбэдэхи ээлжээнэй нэгэдэхи участог ашаглалгада оруулха хүдэлмэри дүүргэгдэбэ.

Московско метрополитенэй 4-дэхи ээлжээнэй 1-дэхи Участогые нээлгэдэ зорюулагдаһан митинг метрогэй Курская-кольцевая станци дээрэ декабриин 31-дэ болобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: метрополитенэй начальник, тягын генерал-директор И. С. Новиков ленточка отолжо байна. ТАСС-эй фотохронико.

Дүрбэдэхи ээлжээнэй нэгэдэхи участок газар доро 6 станцитай, 16,4 километр ута замтай юм. Станци бүхэниинь айхабтар ехэ ордонууд шэнги. «Таганская» гэжэ станцинь эгээн гоё һайхан гэжэ тоологдоно. Тэрээн соо метро баригшадай ехэ скульптура байгуулагданхай юм. Энэ газар дорохи ордониие уранһайханай 36 панно (ехэ зурагууд) шэмэглэн гоёожо байна. Станциин ханануудболон потологтонь Москвада болоһон мартагдашагүй Илалтын салют зурагданхай.

«Серпуховская» гэжэ станциин уужам ехэ залнууд үдэрэйхидэл адляар гэрэлтүүлэгдэнхэй. Гоёын гоё люстрнүүд бэлэдхэгдээ. Тэрэ хадаа угалза шэнгеэр бүхы ордонууд соо харагдаха байна. Энээнэй утань 400 метр үлүүтэй болоно.

Мүн тэрэшэлэн «Калужская», «Курская», «Павелецкая», «А. М. Горькиин нэрэмжэтэ культурын ба амаралтын парк» гэһэн станцинууд мүн лэ гоё һайханаар шэмэглэгдэн байгуулагдаһан байна.

Метрогой барилгын дүрбэдэхи ээлжээнэй нэгэдэхи участогые дүрбэдэхи квартал соо дүүргэхэ тухай московско областной IX ба городской VIII партийна нэгэдэмэл конференциин шиидхэбэри нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэгдэбэ.

Столицын ажалшан бүхэнэй, Москва ерэһэн советскэ хүн бүхэнэй газар дорохи үзэсхэлэн һайхан шэнэ ордонуудые хаража, столична метрополитенэй гоё һайханаар шэмэгдэһэн, һарюул уужам вагонуудаар Курска вокзалһаа Крымскэ талмай хүрэтэр ерэхэ аргатай болобо.

С. Арсеньев.

ЖАРГАЛТА АЖАЛ

Ажал хүдэлмэри дээрэ ехэ ехэ амжалта туйлажа, колхозно малаа улам олошоруулха, Эхэ орондоо элбэг ехэ һү, мяха болон бусад продуктнуудые үгэхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулхые үнэн зүрхэнһөө хүсэнэб.

Үнгэрэгшэ жэлдэ 250 толгой хонидые намда даалгаһан юм. Эдэнээ бараниень түрүүлжэ, хурьгадыень бүрин бүтэнөөр түлжүүлээб. Тиигэжэ колхозойнгоо һүрэгтэ 344 толгой хурьга нэмээгээ һэм. Энэ хадаа минии зол жаргалта ажалай аша үрэ гээшэ. Мүнөө минии харууһалдаг бүхы хонид үбэлжэлгые тобир таргаар дабажа байна. Минии зорилго хадаа эды тэдыхэн амжалтануудаараа һанаагаа амаржангүй, саашадаа үшөө эршэтэйгээр хүдэлмэрилжэ, харууһалха хонидоо бүри олошоруулха ябадал болоно.

Ш. Цыдыпов, Мухаршэбэрэй аймагай Подлопатинска сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Нэгэ бюрократ тухай

«Бурят-Монголой Үнэн» газетын августын 21-нэй номерто толилогдоһон «Хэзээ кино харуулагдаха юм» гэһэн бэшэг БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи кинофикациин управленидэ эльгээгдэһэн байгаа. Ахын аймагай колхозуудта кинокартинанууд тон үсөөнөөр харуулагдадаг тухай тэрэ статья соо хэлэгдэһэн юм.

Управлениин эксплоатационно-техническэ таһагай начальнигые орлогшо хадаа тэрэ бэшэгээр шалгалта хэгдэжэ байһан хэбэртэйгээр редакцида мэдээсэ һэн. Зүгөөр, абтаһан хэмжээ тухай мэдээсэлые хүлеэжэ ядахадаа, редакциин зүгһөө дахин һануулагдаһан байна. Теэд, «урда тээнь иимэ бэшэг танһаа абтаагүй, тус статьягай удхые ород хэлэн дээрэ оршуулжа үгыт» гэһэн һанагдаагүй хойрог харюуе дурсагдаһан таһагай начальник нүхэр Василенкоһээ редакци абаба. Теэд тус управлениин аппаралта бурят албахаагшадай олон бии байһаниинь редакцида мэдээжэ юм.

Гадна, кинофильмнүүдэй үсөөнөөр ба муугаар харуулагдадаг тухай 4 материал тус управленидэ эльгээгдэһэн байха юм. Эдэ шүүмжэлэлээр ямар хэмжээ абтаһан тухай харюу хүлеэжэ ядахадаа, манай редакци дахин дахин һануулһан байна. Тиигэбэшье, управлениин зүгһөө эдэ шүүмжэлнүүдээр ямар хэмжээ абтаһан тухай харюу мүнөө хүрэтэр ерээгүй.

Эдэ бүхы баримтанууд хадаа газетын сигналаар дары хэмжээ абаха, шухала асуудалые шиидхэлгэдэ Василенкын хойрог янзаар хандадагые гэршэлнэ. Энэ баримта хадаа ажалшадай культурна эрилтые хараадаа абадаггүй, шүүмжэлэлые хабшажа, аймагуудтахи таһагуудайнгаа хүдэлмэриин дутуу дунданuудтай эбсэжэ байһан ябадал гэжэ сэгнэгдэхэ ёһотой.

Иимэ бюрократа зохихо хэмжээ абтаха ёһотой.

П. ДАМДИНЖАПОВ

Ажалай амжалтын түлөө халуун тэмсээл соо Батын хүдэлмэридэ ехэхэн хубилалта гараа һэн. Паровоздохи машиныe хабсаралга болоно. Мамбаров Бата тоһолиг болоһон комбинезон үмдэжэ, претиричнэ лентые нарин нигтаар болбосоруулха гэжэ мүлин жэгдэлжэ байна. Бата энэ хүдэлмэрилөө хамаг сэдьхэл бодолоо, шадабари мэргэжэлээ, дүршэлөө бүгэдыень үгэжэ, гоё һайхан уранзохёол уншажа байһан хүн мэтэ, юуеынь алданаабиб, юуеынь мартанаабиб гэһэн шэнги ехэ нэтэрүүгээр, ехэ анхаралтайгаар ажаллаха зуураа, тендернэ пехын залуу слесарьнүүдтэй мүрысэһэнөө һанажа, «тэдэнии илаха гээшэ гүбди, али угы гү? гэжэ һанаата болоно. Гудогой пүүлээр Виктор хажуудань ерэжэ, «шимнай юрын слесарь бэшэ, ёһотой мастер болобо хаш, үсэгэлдэр хэһэн хабсаралгыешни нүхэр Кожевников ехэл магтаба» гээд, бригадынгаа гэшүүнэй амжалтада омогорхон хэлэнэ.

—Юун тимэ юумэ байха һэм даа. Хирэ болоод лэ юундэ шоглогшообши? Шоглооһоош шууяан гарадаг юумэ гэбэ. Ши мүнөө манай хамтын байрада ерээрэй, шатар табихабди,—гэжэ Бата хэлээд, нүхэрөө ажаглан байгаа һэн.

—Мүнөөмнай суббото бэлэй. Заагүй ошохоб. Һүүлээрнь клубта танцада ошохобди,—гээд Виктор харюусана. Вэбсэгүүдээ хадагалаад, хоёр залуу хүдэлмэришэд демонстрацида ябагшад мэтэ олон ажалшадай дунда ябажа, заводой городок тээшэ хамтадаа ошобо. Корпусууд, тэдэнэй хоорондохи гоё һайхан галмайнууд, тэндэхи сэл ногоон сэсэглигтүүд эунай ялагар наранай туяада бүри аглаг һайханаар харагдажа, мүнөөхи хоёрой омогорхол дээрэнь омогорхол нэмээн байгаа һэн...

Дурбан дабхар ехэ байшангай хоёрдохи дабхар дээрэнь нэгэ тээшээ уташаг, нүгөө тээшээ богонишог комнато. Эндэ Бата Виктор хоёр шатараар наадажа һуунад.

—Нүгөө хоёрни кинодо ошоо ха, тиигээд танцада ошохо, тэндэ бидэнэртэй уулзахабди гэлсэһээр гараа һэн,—гээд, Бата зугаална.

— Ши нэгэ һаа шатарһаа хашараа хаш, үгыһаа нүхэдөө һанаа хаш. Нэгэ үдэшэ амяар амяраа ябаа һаатнай ямар юм бэ?

— Хашараашгүйб, харин нүхэдэйнгөө түсэбтэй танилсуулна ха юм биб—гээд Бата тайлбарилна... Нарьяса енеэлдэнэ. Һүүлээрнь хоюулаа нарихан хоолойгоор, аалиханаар комсомолецууд тухай ород дуу дууланад.

—Нүхэр? Заводой байранууд зэмэгүй гээшэ ха. Энэ комиатотнай ехэл һайн тухеэралгатэй юм байна. Та гурбаншни басагадһаашье дутуугүй сэбэрээр байдаг ха юм та—гэжэ Виктор энеэбхилэв хөөрэнэ.

—Һайн юумые һайн зандань байлгаха гэжэ оролдогшобди—гээд Бата харюусаа һэн. Залуу хүдэлмэришэдэй комнато соохиие харахада, улаан торгон абажурай дундаһаа Ильичын лампочка яларжа, электрын гэрэл түхөөнэ. Алтан рама соо һуулгагданхай агууехэ Сталинай портрет баруун ханадань байна. Полынь дорожко-ковероор ногоорно. Баруун урда углуудань олон номтой этажерка. Дундань саб сагаан торгон хушалтатай стол, тэрээн дээрэнь домбо соо һуулгаһан баглаа сэсэг набшаһатана. Гоёнууд гурбан оронууд тэбхылдэнэ.

Нээлтэтэй байһан сонхоор сэбэр һэбшээ һалхин орожо, инаг хоёр нүхэдэй толгойнь үһэнүүдые һаабгануулан хиидхэнэ. Виктор һууриһаа бодоод, сонхын хажууда ошожо, үнгын набша сэсэгээр бүрхөөгдэһэн хээтэй торгон мэтэ сэсэглигые хараад, «Бата наашаа болыш, комсомольско талмайнгаа сэсэглигые дээрэһээнь харыш» гэнэ. Бата Викторэйнгээ хажууда ерэжэ, мүрэ дээрэнь гараа табяад, сэсэглигые ехэл һонирхон хаража байтараа, эсэгэ эхэ хоёрһоо мэндын бэшэг абаһан тухайгаа нүхэртөө зугаалба. Тиигээд:—сэсэглиг болгогдожо хүнэй гараар таригдаһан ургамалнууд зүндөө ургаһан хүдөөгэй ургамалнуудһаа холо гоёор харагдалаг юм байна—гэжэ, зохёон шэнэдхэгшэ ажалай хүсые магтан хөөрэбэ.

—Бата аа! Хөөрэхэ нэгэ ехэ һонинтой ябанам. Шамда ерэхынгээ урда тээ, ВЛКСМ-эй завкомой секретарьтай уулзаа һэм. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 30 жэлэй ойдо бэлэдхэхэ тухай асуудалые заводой партком дээрэ хэлсээ юм байна. Һаяар партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай суглаанууд болохонь, пехынгээ комсомолецуудай, залуушуудай суглаа хэжэ, энэ шухала асуудалые зүбшэн хэлсээд, тодорхой уялганууды абажа, эртэнһээ һайнаар бэлэдхэхэ хэрэгтэй гэнэ. Энэ 1947 оной үйлэдбэриин түсэбые ойн үдэр хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн имэ үндэр ехэ зорилто табигдаха ёһотой гэнэ, — гэжэ Виктор хэлээд, Батаяа хурсаханаар хараад байна.

—Яагаа һайхан юумэ хэлэбэ гээшэбши. Алдарта 30 жэлэй ойе амжалтагүйсеер угтаха ёһотойбди. Бүри ехэ уялгануудые абахаһаа гадна, цехынгээ доторхи арга боломжонуудые дүүрэв хэрэглэхэ ёһотойбди. Бидэ комсомолецууд бүхы коллективтэеэ хамта нарин химгадалгын түлөө, боломжонуудаа дүүрэн хэрэглэхын хойноһоо шанга тэмсэл ябуулжа, ехэ һайндэртэ таарама тиимэ баян бэлэг бариха ёһотойбди. Бишни тон ехэ баяртай байнам. Юуб гэхэдэ, энэ жэлдэ 18 наһатай боложо, хуулиин наһа гүйсэбэб, — гээд, Бата угаа хүхюутэйгээр зугаалба. Нилээд удаан хөөрэлдэһэнэй эсэстэ, хоёр хүбүүд танцада ошоо һэн...

(*Үргэлжэлэлынь хожом гараха*).

*) Үргэлжэлэл. Эхиниинь 8, 9 ба 10-дахи номернуудта.

Арадай-сүлөөлэлгын армиин сэрэгүүд Хайнань арал дээрэ бууба

ЛОНДОН. «Хитадай үшөө лаблагдаагүй мэдээсэлые» үндэһэ болгон, Рейтер агентствын Гонконгско корреспондент иигэжэ дамжуулба: Арадай-сүлөөлэлгын армиин сэрэгүүд Хайнань хоолойе амжалтатайгаар гаталан гараад, Хайнань аралай территори дээрэхи Инко гэжэ пунктда бууба.

Англидахи парламентска һунгалтанууд февралиин 23-да хэгдэхэнь

ЛОНДОН. Рейтер агентствын дамжуулһанай ёһоор, Англидахи парламентска һунгалтанууд февралиин 23-да зарлагдаа гэжэ премьер-министрын канцеляриһаа мэдээсэбэ.

Итальянска правительство тушаалһаа гараба

РИМ. АНСА агентствын мэдээсэһэн ёһоор, Италиин Министрнүүдэй Соведэй заседани дээрэ, январиин 11-дэ де Гаспериин кабинедэй тушаалһаа гараха тухай шиидхэбэри баталагдаа. Бүхы министрнүүдэй тушаалһаа гараха тухай мэдүүлгые де Гаспери республикын президентдэ барюулба.

Италидахи правительственна кризис

РИМ. Де Гаспери январиин 12-то республикын президенттэй уулзаба. Тиихэдээ Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэриин үндэһөөр өөрынгөө кабинедэй тушаалһаа гараһан тухайда мэдүүлһэн байна.

Республикын президент Эйнауди хадаа парламентда хабаатай байһан түлөөлэгшэдтэй ба парламентска бүлэгүүдэй ударидагшадтай «зүбшэлэл хэжэ» эхилээ. Учредительнэ суглаанай үедэ түр зуура гүрэнэй толгойлогшо байһан сенатор де Никола гэгшэ президенттэй хамагһаа түрүүлэн уулзаба. Тэрэнэй һүүлээр сенадай ба палатын түрүүлэгшэнэр, мүн Министрнүүдэй Соведэй урдын түрүүлэгшэнэр уулзахань гэнэ.

Парламентска бүлэгүүдэй ударидагшад, Тольяттиһаа эхилээд январиин 13-да президенттэй ээлжээгээр уулзаха юм гэжэ соносхогдоо.

«Паэзе» ба «Темпо» газетэнүүдэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, Моденэдэхи событинууд орон дотор тон түгшүүритэй байдал тохёолдуулаа. Тиимэһээ, оппозициинхид өөһэдынгөө түсхэлээр палатануудай онсо сесси зарлахые эрижэ болохо байгаа. Правительствынгаа кризистэ, үнэндөө, ороод байһан үедэнь, Моденэдэхи событи мэтын тиимэ шанга асуудалаар дискусси хүүлхэгүй гэжэ де Гаспери али болохоор оролдобо (правительствын үгы байхада, парламент заседани хэжэ шадахагүй юм—*ред*).

Парламентска сессиин нээгдэхэ ябадалые зайсуулха зорилгоор, де Гаспери өөрынгөө кабинедые тушаалһаа гаргаха баатай болоо юм.

Модена городто алагдаһан хүдэлмэришэдые хүдөөлүүлгэ

РИМ. Моденэдэ полициинхидээр буудагдаһан хүдэлмэришэдые январиин 11-дэ хүдөөлүүлээ. Оппозиционно партинуудай политическэ ажал-ябуулагшад ба олониитын демократическа организацинуудай түлөөлэгшэдһөө гадна, мүн Эмилиа областиин бүхы городуудай хүршэ байдаг бусад промышленна районуудай олон арбаад мянган ажалша зон суглараа. «Унита» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, тус хүдөөлүүлгэдэ хамтадаа 300 мянга шахуу хүн хабаадаһан байна. Эдэнэр шаналалай хэдэн мянгаад улаан ба национальна тугуудые, веногуудые баринхай ябаба. Гэмтэгшэдэй түрэлхид, һамгад ба үхибүүд, тэрэшэлэн ди Витторио түрүүтэй Итальянска ажалай конфедерациин секретариадай ба исполкомой бүхы гэшүүд, компартиин хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшад: Тольятти, Лонго, Секкья, Террачини ба бусад энэ шаналалай жагсаалые толгойлоо.

Шаналалай тэрэ митинг дээрэ ВИКТ-гэй секретарьнар ди Витторио, Санти ба социалист Толлои гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Удаалуулан Тольятти үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлбэ: — Оронойнгоо нэрэ түрые гутааһан энэ муухай ябадалые арилгахын тулада... оршон байха эрхэнүүдээ хамгаалха зорилгоор Италиин бүхы гражданинууд нэгэдэн жагсаха ёһотой.

Өөрынгөө бүхы гэшүүдтэ хүдэлмэри үгэжэ шадахагүй общество —энэ хадаа хараалта муухай общество гээшэ! Тэрэшэлэн засагые гартаа эзэмдэн абаад, тус хараалта обществые зонхилжо байгшадта хүн амитанай гол эрилтые — ажаллаха гэһэн эрилтые арсан, зэбсэгэй хүсэ хэрэглэжэ, алалга ба буудалгын туһаламжаар харюусадаг хүнүүдтэ хараал шэнгэхэ. Иимэ муухай гурим үргэлжэлхэ ёһогүй, «хүрэлтэй болоо!» гэжэ үни хэлэгдэһэн байна. «Хүрэлтэй болоо!» гэжэ хамаг бүхы хүсөөрөө, эрид шангаар дабтан хэлэнэбди. Теэд, алалга ба буудалгануудые эрхилдэг гэмтэдтэ иигэжэ хэлэхэдэ бага байна. Бидэнэр үшөө бүри ехэ юумэ хэхэ уялга абаха ёһотойбди.

Тус правительствода ба энэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэ амгалан байлалай политика дурадхаһан байгаабди. Теэд, правительство хадаа манай эрилтэнүүдые дэмжэһэн олон миллион ажалшадта буудалгаар ба алалгаар харюусана. Иимэ харюу абаад байхадаа, бидэнэр өөһэдтөө шэнэ уялга даажа абаха ёһотойбди.

Урагшаа! Бүхы ажалшадай, бүхы итальянска арадай нэгэн һаналай хүсэлэлгөөр илалта туйлагдаха ёһотой, илалта туйлахамнай лабтай,—гэжэ Тольятти хэлэбэ.

Моденэдэхи буудалгада эсэргүү буруушаалай ехэ митинг Римдэ болоо

РИМ. Моденэй хүдэлмэришэдые буудан алаһан ябадалые буруушааһан ехэ митингдэ Римэй 100 мянга үлүүтэй ажалшад суглараа. Энээнтэй нэгэн хамта городто бүгэдэниитын 4 часай забастовко хэгдэжэ, римскэ бүхы предприятинуудай ажалшад эмхитэйгээр хабаадаба.

Митингһээ тараад гэртээ харижа ябаһан ажалшадые моторизованно полициинхид городой тэг дунда добтолон, машинаар намнажа ба шиидамаар наншажа ороһон байна. Гражданинууд эрид шууд эсэргүүсэлтэ хэбэ. Полициинхидай казармануудтаа бусахатайнь сасуу амгалан байдал һэргээгдээ. Энэ тулалдаанай үедэ Римэй полициин начальнигай орлогшо ехээр зүдэрөө. Тэрэ хадаа гражданска хубсаһа үмдэжэ, тулалдаанай газарта ошоһон аад, полициинхидтаа сохюулшоод, госпитальдо ороһон байха юм.

Итало-американска договорой нюуса условинууд

НЬЮ-ЙОРК. Тэндэ итальянска хэлэн дээрэ гарадаг «Иль Прогрессо Итало-Американо» гэжэ газетэдэ толилогдоһон статья доторoo Дрю Пирсон иигэжэ бэшэнэ: США-һаа сэрэгэй туһаламжа болгон 200 миллион тухай доллар *абаха условитой договор* хэхые һаядаа итальянска правительство нюусаар зүбшөөрөө. Американска зэбсэг хэрэглэлгэдэ итальянска армиие һургахын тулада ба Италида үгтэһэн американска хэрэгсэлнүүдые хаража байхын тулада Римдэ американска сэрэгэй мисси тогтоохыень Итали зүбшөөхэ ёһотой *гэжэ тус договор доторнь хэлэгдэнэ.*

ГОМИНДАНОВЕЦУУДТА США ЗЭБСЭГ ҮГЭЖЭ ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

ВАШИНГТОН. Формозодо байгаа гоминдановецуудта американска зэбсэгүүд үгтэжэ үргэлжэлһөөр гэһэн мэдээсэлнүүд тухай асуудалда харюусаха зуураа, Гүрэнэй секретариин туһалагша Макдермотт пресс-конференци дээрэ иигэжэ мэдүүлээ: конгресс хадаа сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые худалдан абахынь тулада гоминдановска правительствода 125 миллион доллар табиһан байгаа. Тиимэһээ, гоминдановска правительство США-гаар мэдэрэгдэжэ байһан сагтаа, сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые Холбоото Штадуудһаа худалдан абажа шадаха,—гэбэ.

Бор. Ефимовэй зураг. («Известия» газетэһээ абтаба).

Чан Кай-ши:
Ай халаг, ай халаг,
Арадай хараал шэнгээшоод,
Аяар эндэ шэдүүлшоод,
Айбала болоод байналби.
Америкэһээ залараһан
Абарагша бурхан генерални,
Амин гэлым аршалыш,
Алта мүнгэ гамнахагүйб.

Генерал:
Элижэгэн шэнгеэр бархирхаа
Энэ гэһээр болилши!
Революциин шуурган бидэн руу
Эршэдэн ерэжэ ябанал.
Шиниишье хосорхо саг тулаа,
Миниишье тэрьелхэ саг ерээ.
Арал дээрээ лажаш һаань,
Аһалдан ниалдажа үзээлши!

Ш. Нимбуев.

СССР дотор шатараар түрүү һуури эзэлэлгын XVII чемпионат дээрэ нэгэдэхи ба хоёрдохи һууринуудые хубааһан гроссмейстернүүд В. Смыслов ба Д. Бронштейн гэгшэдтэ зорюулан Н. Лисей зураһан нүхэр ёһоной шаржнууд.

(«Советский спорт» газетэһээ абтаба).

Хоёр түрүү һуурииe
Хоюулан тэгшээр хубаагаад,
Тэнсэһэн шатарайнгаа заанииe
Тэрэ зандань табаглаад,
Тэргэ-хундагаа дүүрсэрынь
Тэгшэ адляар халяагаад,
Мүргэлдүүлжэ һуугаашад
Мүрысөө дахяад гэлсэнэ.
Хэнэйнь булижа гарахые
Хэлэжэ үгэхэл ерэһэн жэл.

Иволгынхидай амжалта

Иволгын аймагай түрүү кол... зууд модо бэлэдхэлэй хүдэлмэр... нүүд дээрэ дэлгэрһэн социалист... ческэ мүрысөөндэ үндэр амжалт... нуудые туйлана. Баруун-Тарбаг... тайн леспромхоздо хүдэлмэрил... байһан Гильбирын сомоной Лен... нэй нэрэмжэтэ колхозой модош... үдэрэйнгөө даалгабариие ходол... 150—200 процент дүүргэнэд. Нү... Очировай хүтэлбэрилдэг тус кол... зой бригада январиин 5-да мо... шэрэхэ гүрэнэй түсэбые гүйсэдхэ...

Арадуудай агууехэ вождь нү... Сталинда республикын модошод... бэшэһэн бэшэгээр зоригжоһон Л... нинэй нэрэмжэтэ колхозой мо... шод модо бэлэдхэлэй сезоной ... хүрэтэр 2 мянган кубометр мо... түсэбһөө гадуур шэрэхэбди гэ... уялга абаад, улам эршэтэй... ажаллажа байнад.

Д. Очиржапов

Газетэ тараалгада эдэбхитэйгээр хабаадана

Сэлэнгын аймагай Ноёхоной ... лоон жэлэй һургуулиин багша ... ажалшадай дунда газетэ, ном ... рааха хүдэлмэри үргэнөөр ябу... на. Тус һургуулиин эхин парт... ганизациин коммунистнууд—... таторнууд нүхэд Улымжиева, ... ликтуева, Хабадаева гэгшэд ... хознигуудай дунда ойлгуулам... хүдэлмэри ябуулхадаа газ... нүүдые үргэнөөр хэрэглэдэг, ... тын удхашанар тухай хөөр... үгэдэг байна. Тэдэнэр һүүлэй ... хэдэн хэһэг «Б. М. Үнэн» га... тараагаа. Мүнөө энэ хүдэлм... үргэлжэлүүлһээр.

А. Будаев

ХРОНИКО

СССР-эй Верховно Сов... Президиум нүхэр Юрий Евгень... **Максаревые** транспортна ма... бүтээлгын Министрээр томилбо...

* * *

СССР-эй Верховно Сов... Президиум нүхэр Иван Исидор... **Носенкые**, ондоо ажалда ор... тойнь дашарамдуулан, транс... на машина бүтээлгын Минист... тушаалһаа сүлөөлбэ.

* * *

СССР-эй Министрнүүдэй С... нүхэр Иван Исидорович **Носе...** судно бүтээлгын промышле... тиин Министрын нэгэдэхи о... шо болгон томилбо.

Харюусалгата редак...
Д. Д. ЛУБСАН...

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭД...

Гүрэнэй Бурят-Монголой Л... нэй орденто опеpo ба ба... театрта — «Фауст»

Гүрэнэй ород драмын теа... үдэрэй 12 часһаа ба үдэшын ... 30 минутаһаа «Нарата гэр» ... зүжэг харуулагдаха.

«Прогресс» кинотеатрта—... линградска байлдаан» (хо... сери).

«Эрдэм» кинотеатрта—«Х...

Гүрэнэй филармонидо— ... на концерт ба танца болохо... ниинь үдэшын 9 часта.

Шэлэй заводой клу... «Джульбарс».

„КАРМЕН"

ТЕАТР

* *

(Ленинэй орденто театрын сценэ дээрэ)

* * *

Бизейн «Кармен» гэжэ оперо Россида анха түрүүн 1879 ондо Петербургда табигдаһан юм. Чайковский энэ оперо шагнаад байхадаа: «Минии һанахада, энэ хадаа гайхамшагта зүйл, тайлбарилан хэлэхэдэ, бухэли эпохын хүгжэмэй тон ехэ хүсэтэй эрмэлзэлгэнүүдые харуулха ёһотой үсөөхэн зүйлнүүдэй нэгэниинь гээшэ» гэжэ хэлэһэн байгаа. «Арбан жэлэй үнгэрөөд байхада, «Кармен» хадаа дэлхэй дээрэ эгээл ехэ суутай оперо болохо байһандань би үнэншэнэб» гэжэ Чайковский ехэ зүбөөр уридшалан хараалжа хэлэһэн юм.

«Кармен» 50 гаран жэл соо тон ехээр суурхажа байһан зандаа. Мүнөө «Кармен» советскэ оперно эрхим театрнуудай репертуарта батаар оронхой.

Бурят-Монголой Гүрэнэй Ленинэй орденто оперо ба баледэй театр энэ жэлэй сезондо «Кармен» оперые түрүүшынхеэ табиба. Энэ хадаа һайшаалтай хэрэг мүн.

Хүнүүд энэ оперые ехэ һонирхолтойгоор харанад. Олонхи артистнар өөһэдынгөө рольнуудые зүбөөр гүйсэдхэнэ. Оперно драматургиин ёһо гуримуудые баримталан, артистнар ойлгомжотой зохидоор наадана. Сцена дээрэ оперын геройнуудай түрүүшын гаралгануудынь ехэ һайнаар бэлэдхэгдэнхэй. Оперын гүнзэгы удхань үнэншэмэ зүбөөр харуулагдана. Хүгжэмынь гоё һайханаар аянгална. Бизейн гайхамшагта зохёолой гүн ехэ удхатай байһандань улам һайса үнэншэнэбди.

Сталинска шангай лауреат, СССР-эй арадай артист Г. Ц. Цыдынжапов, БМАССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша дирижер М. А. Бухбиндер гэгшэд энэ оперые табихадаа, тэрэнэй хүгжэмынь гүнзэгыгөөр, үнэн зүбөөр дамжуулхын тулада ехэ оролдолго гаргаһан байна. Симфоническа талаар абажа үзэхэдэ, оркестр болон дуушад ирагуу һайханаар дуулалданад. Вокалистнуудай дуулалдахадань, үгэнүүдыншье лаб байса, тодо һоноpoop, ойлгосотойгоор дуулдана.

Арад зоной ажабайдалые харуулха ябадал Бизейн оперо соо нилээд ехэ һуури эзэлнэ. Тамхинай фабрикын хүдэлмэрилэгшэд, Севильи городойхид — гоё һайхан хубсаһатай хүнүүд олоороо гаража ерэнэ. Энэ хадаа Бизейн зохёолой арадай удхыень элишэлнэ.

Гол рольнуудта наададаг артистнар тухай тобшоор хэлэхэдэ иимэ.

1949 ондо Московско консерватори дүүргэһэн залуу актриса Жмурова болбол Карменэй рольдо наадана. Энэ хадаа наадахадаа бэрхэ, һайн хоолойтой актриса байһанаа харуулаа. Дуулахадааше шадамар байба. Жмурова болбол Карменэй ролиие бодото зүбөөр наадажа шадаа. Энэ хадаа залуу актрисын творческо дэбжэлтэ гээшэ.

Артист Садовский болбол Хозейн ролиие һайнаар наадажа шадаагүй. Драгунска мундир үмдэһэн, таряашанай мохоо хүбүүн шэнгеэр Хозее харуулна. Үнэн дээрээ Хозе тиимэ бэшэ юм. Хозе болбол Кармендэ ехэ дуратай, һайн һайхан сэдьхэлтэй хүн байха. Артист Садовский иимэ хүниие харуулжа шадаагүй.

Таряашанай басаган Микаэлын ролиие актриса С. Орлова ехэ һайнаар наадаа. Тэрэнэй дууниинь гүн ехэ баяраар дүүрэнхэй. Эскамильо-Торреодорой ролиие артист Кириченко халирхайгаар харуулаа. Эскамильо-Торреодор болбол циркын премьер байхаһаа гадна, арадай дундаһаа гараһан, эрэлхэг зоримгой хүн юм. Тиимэһээ, арадтай тэрэнэй нигта холбоотой байһыень тэмдэглэн харуулха шухала байгаа.

Т. Е. Куржиямскаягай табиһан танцануудынь оперын удхатай холбоогүй, миил концертнэ номернууд шэнгеэр харагдана.

БМАССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша уранзураагша А. И. Тимин болбол Испаниин гоё һайхан байгаалиие шадамар бэрхээр харуулан, спектаклиие һайнаар шэмэглээ.

«Кармен» гэжэ классическа оперые табиһан ябадал хадаа юрэнхыдөө Гүрэнэй Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын творческо ургажа байһаниие харуулна.

А. Плишкина.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн), ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1-80, зам отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни, культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта—6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02211. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10...